

Matka Boża Łaskawa

Patronka Warszawy i Strażniczka Polski

Geneza i historia wizerunku

Wizerunek Matki Bożej w stanie błogosławionym, która w uniesionych dłoniach trzyma złamane strzały gniewu Bożego, powstał w 1410 roku w mieście Faenza we Włoszech. W dowód wdzięczności za uratowanie mieszkańców przed zarazą namalowano obraz według wizji, której doznała Joanna a Costumis podczas modlitwy błagalnej w czasie epidemii.

Urodzony w okolicach Faenzy ks. Hiacynt Orselli, rektor pierwszego konwentu pijarów na ziemiach polskich, zlecił namalowanie wizerunku Madonny na wzór obrazu z Faenzy z przeznaczeniem na ołtarz kościoła ojców Pijarów w Warszawie. W wigilię Zwiastowania Pańskiego 24 marca 1651 r. obraz był intronizowany w tej świątyni i oficjalnie zaprezentowany ludowi stolicy. W 1652 r. Warszawa została dotknięta dżumą. Na wzór modlitw podczas zarazy w Faenzy, z inicjatywy ks. Orsellego, magistrat miasta zarządził szczególne modlitwy przebłagalne przed wizerunkiem Matki Bożej, niosąc obraz wzdłuż wewnętrznych murów miasta, a po cudownym ustaniu epidemii podjął uchwałę, w której ogłoszono Matkę Bożą Łaskawą Patronką miasta Warszawy. Włodarze miasta udekorowali wizerunek Matki Bożej Łaskawej wo-

tywną koroną. Jednocześnie powierzono Jej opiekę nie tylko nad stolicą Rzeczypospolitej, lecz także nad całym Królestwem Polskim obwołując Maryję Strażniczką Polski.

1 kwietnia 1656 r. w katedrze lwowskiej miała miejsce uroczysta intronizacja Bogurodzicy na tronie Rzeczypospolitej Obojga Narodów. Jan II Kazimierz złożył przed obrazem Maryi Łaskawej insygnia swojej władzy, berło i koronę, i odczytał akt intronizacji, w którym zrzekł się władzy monarszej, przekazując ją Bogurodzicy. Od tej chwili Maryja stała się Królową Polski.

Matka Boża Łaskawa uratowała przed zarazą również Wilno w 1653 i Kraków w 1708 roku. Dlatego została obrana na patronkę, broniącą przed zarazą, Warszawy,

Wilna i Krakowa. W Warszawie obraz otaczany był niezwykłą czcią wiernych w kościele pijarów do Powstania Listopadowego. Od 1834 r. obraz znajduje się w kościele ojców Jezuitów przy ul. Świętojańskiej 10, który stał się Sanktuarium Matki Bożej Łaskawej.

Cud nad Wisłą

Matka Boża Łaskawa jako Patronka Warszawy i Strażniczka Polski odegrała bardzo ważną rolę w historii Polski. Jej dwukrotne publiczne ukazanie się wojskom bolszewickim w Ossowie i Wólce Radzywińskiej pod Warszawą (14 i 15 sierpnia 1920 r.) było punktem zwrotnym Bitwy Warszawskiej, którą Lord Edgar Vincent d'Abernon uznał

za osiemnastą decydującą bitwę w dziejach świata. Wydarzenie to znane jest jako Cud nad Wisłą, które w artystycznej wizji przedstawił w 1930 r. Jerzy Kossak. Jednak od momentu zwycięstwa pewne siły próbowały i nadal próbują umniejszyć zasługi MB Łaskawej, a nawet wymazać Jej obecność z tego wydarzenia. Są jednak inne siły, które nie tylko próbują o Niej światu przypominać, ale wręcz uhonorować ją.

Doniesienia prasowe potwierdzające objawienia z 1920 roku

W 1958 r. w sowieckim miesięczniku „Technika młodzieży” (Техника молодежи, nr 7, s. 43) ukazał się artykuł pt. „Cuda optyczne”

(Оптические „чудеса”), w którym zamieszczono rycinę, przedstawiającą objawienie Matki Bożej pod Warszawą w 1920 r., z następującym podpisem: „Cud! Obraz na niebie! – krzykliwi zdumieni białopolscy żołnierze, ujrawszy na chmurach projekcję Częstochowskiej Madonny”. Podpis zawiera dwie nieprawdy. Po pierwsze, to nie Polacy lecz tylko bolszewicy widzieli na niebie Bogarodzicę, a po drugie była to MB Łaskawa. Autor artykułu (dr nauk ekonomicznych R. Nowicki) przekonuje młodego czytelnika, że w 1914 r. w augustowskich lasach Rosjanie pokazali swoim żołnierzom obraz MB Kazańskiej a w 1920 r. pod Warszawą Polacy wyświetlili obraz MB Częstochowskiej stosując ten sam trick z wykorzystaniem reflektora lotniczego oświetlającego nocne obłoki. Należy zauważyć, że 14 sierpnia 1920 r. MB Łaskawa objawiła się nie w nocy lecz w dzień w chwili, gdy kapelan ks. Ignacy Skorupka z krzyżem uniesionym do góry heroicznie poderwał do walki polską młodzież z Legii Akademickiej. Poza tym, niemożliwym

jest wyświetlenie slajdu na chmurze w taki sposób, aby obraz był widoczny tylko dla jednej strony frontu, czyli w 1914 roku dla własnej armii (rosyjskiej) a w 1920 roku dla armii przeciwnika (bolszewickiej). A zatem, interpretacja powyższych objawień przez ekonomistę Nowickiego jest absolutnie fałszywa. Jednak, z drugiej strony, wbrew intencjom autora i jego ateistycznym mocodawcom, artykuł ten potwierdza fakty, że żołnierze rosyjscy w 1914 r. pod Augustowem i bolszewicy w 1920 r. pod Warszawą rzeczywiście widzieli Matkę Bożą.

Z kolei, dwutygodnik diecezji kaliskiej „Opiekun” w 2012 r. (nr 17 z 30 sierpnia) opublikował artykuł Aleksandry Polewskiej pt. „Matka Boska na cztery wiatry ich przegnała”. Treścią artykułu jest głównie list napisany w sierpniu 1920 r. przez jednego z polskich żołnierzy biorących udział w wojnie polsko-bolszewickiej Józefa P. do swojej narzeczonej. Pisał on między innymi: „...w szpitalu w Warszawie, kiedy czekałem, aż mnie doktor zawezwie, rozmawiałem z dwoma żołnie-

rzami, co to pod samą Wólką Radzymińską walczyli i oni powiedzieli mi, że to prawda była. Widzieli oni na własne oczy, jak bolszewicy z wybaluszonymi ze strachu oczami uciekali z pola bitwy, że mało nóg nie pogubili... Dopiero na drugi dzień po bitwie, żołnierze ci, dowiedzieli się, że bolszewicy uciekali, bo na niebie Matkę Boską zobaczyli, która potężną armią niebiańskiego wojska dowodziła i że armia ta, gnała na nich jak z wysokiej góry. Polskie wojsko nie widziało tego. Polacy widzieli tylko niebo, takie jak to co dnia przed świtem widać. Ci żołnierze spod Wólki, mówili też, że ruscy do pobliskich wsi co tchu uciekali i nawet w psich budach się chowali ze strachu...”

Współczesny kult Matki Bożej Łaskawej w Polsce

Z inicjatywy ks. kard. Stefana Wyszyńskiego, 7 października 1973 r. obraz został ukoronowany koronami papieskimi. W 2023 r. przypada 50. rocznica koronacji. Dwukrotnie podczas pielgrzymek do Polski przed obrazem

Matki Bożej Łaskawej modlił się św. Jan Paweł II: 2 czerwca 1979 i 16 czerwca 1983. Święto NMP Łaskawej – Patronki Warszawy obchodzone jest obecnie w Warszawie w drugą sobotę maja w randze uroczystości. W setną rocznicę pierwszego objawienia, 14 sierpnia 2020 r., abp Stanisław Gądecki Przewodniczący KEP poświęcił buławę hetmańską, którą uhonorowano MB Łaskawą za Cud nad Wisłą. Buława została umieszczona poniżej cudownego obrazu w Sanktuarium Matki Bożej Łaskawej. W 2018 r., w związku ze zbliżającym się jubileuszem 100-lecia Cudu nad Wisłą, powstał kilkuosobowy Komitet Krzewienia Kultu MB Łaskawej, który zainspirował ks. bpa Romualda Kamińskiego Ordynariusza Diecezji Warszawsko-Praskiej do materialnego wyrażenia wdzięczności Matce Bożej Łaskawej za uratowanie w 1920 r. Polski i Europy przed komunizmem. Dzięki osobistemu zaangażowaniu się Ordynariusza Diecezji, obok nowopowstałego Sanktuarium św. Jana Pawła II w Radzyminie, na wysokiej kolumnie stanęła spizowa figura MB Łaskawej, którą ks. bp Romuald Kamiński poświęcił podczas jubileuszowej Mszy św. w niedzielę 16 sierpnia 2020 r. Od czerwca 2020 r. trwa pierwsza w historii peregrynacja repliki cudownego wizerunku Matki Bożej Łaskawej, która już nawiedziła ponad 130 świątyń w 14. diecezjach.

Prof. Tadeusz Kulik, Prezes Diecezjalnego Instytutu Akcji Katolickiej Archidiecezji Warszawskiej, Przewodniczący Społecznego Komitetu Krzewienia Kultu Matki Bożej Łaskawej Patronki Warszawy i Strażniczeki Polski